

Divriği panoları yurda dönüyor

► Yenikapı Mevlevihanesi'nin kundaklanmasından önce çalınan Divriği Ulu Camisi'nin 5 ahşap panosu geri verilecek. Cumhuriyet'in yayını üzerine harekete geçen New York Savcılığı'nın emriyle FBI ve Scotland Yard, Tecimer'in arkadaşı İngiliz antikacı Oliver Hoare'daki eserlere el koydu.

■ 9. Sayfada

Divriği panoları yurda dönüyor

► Cumhuriyet, Divriği Ulu Camisi'nin 5 ahşap panosunu New York ve Londra'da bulmanın yanı sıra önümüzdeki hafta Türkiye'ye geri getirilmesini sağlamakla da kalmadı, Yenikapı Mevlevihane'sinin kundaklandığını da kanıtladı

► Yayınımız üzerine, FBI ve Scotland Yard, New York savcılığının talimatı ile Ayşegül Tecimer'in arkadaşı İngiliz antikacı Oliver Hoare'da bulunan eserlere el koydu.

ÖZGEN ACAR

ANKARA - Kundaklanmadan önce İstanbul Yenikapı Mevlevihane-si'nden çalınıp yurtdışı-na kaçırılan Sivas-Divriği Ulu Camisi'ne ait beş ahşap pano, **Cumhuriyet**'in yayımı üzerine önümüzdeki hafta Türkiye'ye geri verilecek. 13. yüzyılda "**Mengüçlü Beyliği**" sanatçılarıncı yapılmış bu kaçakçılık olayındaki panolardan biri New York'ta, dördü Londra'da. Panolar, Türk yetkililerine teslim edilecek.

Mart ayında İngiliz antikacı **Oliver Hoare**'un eserlerinden birini, New York'ta düzenlenen "**Üçüncü Uluslararası Asya Sanat Fuarı**"nda satmakta olduğunu duyurmamız üzerine, Kültür Bakanlığı, New York'taki avukatı **Larry Kaye**'i ve o da "**FBI Sanat Hırsızlığı**" ajanlarını harekete geçirdi. Olaya el koyan New York Savcısı **Mary Jo White**'in yardımcısı **Jane A. Levine**, Hoare'dan eserlerin Türk başkonsolosluğuna teslim edilmesini istedi, ancak eserlerin Londra'da olduğu belirlendi. Bu gelişme üzerine "**Scotland Yard Sanat Hırsızlığı**" ajanları da devreye girdi.

New York'ta sergilenen ceviz ağacından oyulmuş, onarım görmüş, 39.5 cm. çapında, üzerinde özgün boya kalıntıları bulunan parça, Londra'dan FBI'ya iletildi; sergilenmeyen öteki dört parçaya ise Scotland Yard el koydu.

Anımsanacağı üzere Yenikapı Mevlevihane-si'nin yakılacağıının basında duyurulmasından sonra haber gerçekleşmiş, bir ay sonra Mayıs 1997'de çıkan bir yangında içindeki değerli sanat eserleri ve antik halılarla yakılmıştı. Cumhuriyet, beş panonun Londra ve New York'ta ortaya çıkarılıp geri getirilmesinin sağlanması dışında, mevlevihanenin önce soyulduğunu, sonra kundaklandığını da kanıtlamış oldu.

1992 yılında Yenikapı Mevlevihanesi'nde sayım tutanaklarında Divriği Ulu Camisi hünkâr mahfeli korkulukları 72, 73, 74, 75 ve 76 numara ile kayıt altına alınmış, fotoğrafları çekilmişti. 72 numarada kayıtlı eser, New York'ta satışa sunulan parçaydı. Haberimizi okuyan, Ankara Etnoğrafya Müzesi Müdürü **Şahin Dayan**, bunların Divriği Ulu Camisi

"**Hünkâr Mahfeli**"ne ait olduklarını belirlemişti.

Beş panonun Türkiye'ye geri getirilmesinde, envanter kayıtları ile çeşitli yazarların kitaplarında eserler hakkında ayrıntılı bilgilerin bulunması önemli kanıt etkisi yarattı. Bilindiği üzere Türk müzelerindeki eserlerin yüzde 40'ının, yakıflara ait olanların da yüzde 80'inin hiç envanter kaydı bulunmuyor. New York'ta bulduğumuz eserin bu tür envanteri olmasaydı, bunların getirilmesi olanağı olmayacaktı.

Yayınımız üzerine Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce başlatılan müfettiş soruşturmasının yanı sıra bu olaydan iki yıl önce buradaki altı görevli hakkında yapılan 36 hali ve 52 kilimin çalınmasına ilişkin bir başka soruşturmanın sonuçları da henüz açıklanmadı. Türk hükümetinin bu eserleri geri almakla yetinmeyip Scotland Yard kanalı ile Hoare'dan bu eserleri kimden aldığını öğrenmesi de kaçınılmaz bir sorumluluk. Böylece kundakçı, hırsız, kaçakçı zinciri de ortaya çıkarılmış olacak. Türk antikacı ve koleksiyoncuların çok yakından tanıdığı Hoare, **Ayşegül Nadir-Tecimer**'in erkek arkadaşı, Prens **Charles**'ın Türkiye tatilinde rehberi idi. Hoare, Lady **Diana**'nın, kendisini telefonla arayıp aşk yapma önerisinde bulunduğunu da açıklamıştı.

Bursa "**Osmanlı Evi**"nden iki Osmanlı tombak kandilin çalınmasından sonra bunların Londra'da bir müzayedede satışa çıkarıldığını açıklamamız üzerine, yine Türkiye'ye geri getirilen bu tombakların çalınması ile ilgili mahkeme kayıtlarına Hoare'un adı Tecimer ile birlikte geçmişti. O zaman Hoare'un Nadir'e ait uçakla Osmanlı sanatı eserlerini kaçırdığı öne sürülmüş, kendisiyle konuştuğumuz Tecimer bu iddiayı yalanlamıştı.

Divriği'de Mengüçlü Beyi **Şehinşah bin Süleyman**'ın torunu **Ahmet Şah** ile eşi **Şehinşah Adil Melike Turan Melik** tarafından 1228-29 yılları arasında yaptırılan Ulu Cami ve Şifa Yurdu'nun kapısında kendisinini ile birlikte Selçuklu sultanının da adı ve simgesi bulunmakta.

Divriği Ulu Camisi ve Şifa Yurdu'nun ahşap ustasının adı bir yıldız madalyonda, "**Amele Ahmed bin İbrahim el Tiflisi**" olarak geçmekte.